

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

СТРЕЛЬЦОВА НАТАЛЯ МИХАЙЛІВНА

УДК 351.74:342.922

**ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ
МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2019

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

кандидат юридичних наук, професор

Матвійчук Віктор Васильович,

Національна академія внутрішніх справ,

професор кафедри забезпечення фінансової безпеки та фінансового розслідування

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, доцент

Миськів Леся Ігорівна,

Київський міжнародний університет,

професор кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства

кандидат юридичних наук

Шкарупа Костянтин Вікторович,

Національна академія прокуратури України,

викладач відділу підготовки прокурорів з нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях Інституту підвищення кваліфікації прокурорів

Захист відбудеться «18» грудня 2019 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.503.01 у Науково-дослідному інституті публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2А

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Науково-дослідного інституту публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2А

Автореферат розісланий «15» листопада 2019 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

К. М. Куркова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. На сьогоднішній день в умовах євроінтеграції України, становлення її як правової держави пріоритетними питаннями стають особистісно орієнтовані підходи до кожної людини в економічній, політичній і духовній сферах, які суттєво пов'язані з узгодженням державного управління та правовим регулюванням суспільних відносин в інформаційній сфері. У 1 статті Конституції України проголошено суверенною і незалежною, демократичною, соціальною та правовою державою. Тільки в такій державі доцільно спрямовувати науку і техніку, інформацію на службу всьому суспільству і кожній окремій людині, зокрема використовувати їх з метою гармонійного та всебічного розвитку кожної особистості.

Процеси євроінтеграції, що інтенсивно тривають в нашій державі усе більше набувають реальних обрисів у зв'язку із ратифікацією Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Суттєво інтенсифікувався процес переосмислення філософії державного управління, який ґрунтується на засадах ліберально-гуманістичних парадигм, основою змісту якої є свобода людини та забезпечення повноправності її статусу. З метою реалізації цих постулатів у державне управління необхідним є розробка та впровадження цілого комплексу організаційно-інформаційних заходів, а також інтенсивне впровадження в Україні інституту інформаційних послуг. Сучасна національна модель реалізації інформаційних послуг, закріплена в Законі України «Про адміністративні послуги», містить один із суттєвих елементів сервісного концепту публічного адміністрування, а відтак подальша організаційно-правова еволюція цього інституту має розглядатися саме як складова багаторівневого та поліваріативного механізму адаптації державно-правового устрою до викликів сьогодення з урахуванням суспільного запиту на відкриту та ефективну владу.

З огляду на це, одним із невід'ємних елементів системи загальносоціальних трансформаційних процесів та одним із ключових євроінтеграційних процесів України є науково-правове забезпечення надання інформаційних послуг, а також подальше проведення адміністративної реформи, метою якої є створення сучасної та ефективної системи державного управління, а також продовження реформування системи Міністерства внутрішніх справ України (далі – МВС України) з метою поетапного перетворення в орган виконавчої влади європейського типу.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. Проблеми удосконалення адміністративно-правових засад організації та функціонування Міністерства внутрішніх справ у різні історичні періоди досліджували С. М. Алфьоров, М. І. Ануфрієв, Д. М. Афанасіаді, О. М. Бандурка, О. А. Баулін, Ю. П. Битяк, Р. І. Благута, В. В. Богуцький, М. М. Бурбик, О. Ю. Бусол, В. В. Галуцько, В. М. Гарашук, А. Г. Гаркуша, А. Є. Голубов, Ю. М. Грошевий, С. Ф. Денисюк, О. В. Джафарова, С. З. Довгунь, О. Ю. Дрозд, Р. А. Калюжний, С. В. Ківалов, О. Ф. Кобзар, В. В. Ковальська, М. Г. Колодяжний, Т. О. Коломоєць, А. Т. Комзюк, С. Ф. Константинов, О. В. Копан, В. В. Король, Т. М. Кравцова, Ю. Ф. Кравченко, О. Є. Користін, М. В. Корнієнко, С. О. Кузнichenko, О. В. Кузьменко, А. М. Куліш, М. В. Лошицький, В. Т. Маляренко, І. Є. Марочкін, Н. П. Матюхіна, Л. І. Миськів, П. А. Михайлішин, О. М. Музичук, В. І. Олефір, М. І. Панов, К. Є. Петрухін, В. П. Петков, В. М. Пілшкін,

Ф. М. Решетніков, В. П. Романов, Б. В. Романюк, О. М. Сало, Р. А. Сербин, Г. І. Сисоєнко, Ю. В. Сіроштан, А. В. Солонар, Ю. М. Старілов, В. Д. Сущенко, В. О. Шамрай, Р. В. Шаповал, С. О. Шатрава, В. К. Шкарупа, К. В. Шкарупа, О. Н. Ярмиш, О. С. Юнін та ін.

На монографічному рівні дану проблематику досліджували також І. В. Арістова «Державна інформаційна політика та її реалізація в діяльності органів внутрішніх справ України: організаційно-правові засади» (2002 р.), Г. М. Писаренко «Адміністративні послуги в Україні: організаційно-правові аспекти» (2006 р.), І. О. Бондаренко «Організаційно-правові основи надання послуг у галузі митної справи» (2006 р.), О. О. Сосновик «Діяльність органів внутрішніх справ щодо надання адміністративних послуг: організаційно-правові питання» (2008 р.), В. М. Циндря «Організаційно-правові засади надання адміністративних послуг органами внутрішніх справ України» (2011 р.), Ю. В. Колцуняк «Адміністративно-правові засади управління якістю послуг в системі МВС України» (2011 р.).

Проте, незважаючи на значний науковий доробок, адміністративно-правові засади діяльності МВС України у сфері інформаційних послуг у суттєво оновленій системі правоохоронних органів комплексно не розглядалися. Невизначеними залишаються роль, місце і засоби МВС України у сфері публічного адміністрування. На часі подальший аналіз можливостей використання зарубіжного досвіду з внесенням науково обґрунтованих пропозицій до законодавства та відомчих (міжвідомчих) нормативно-правових актів адміністрування, а також стосовно проведення в системі МВС України низки цільових комплексних заходів правового та організаційного характеру. Зазначені обставини й зумовили обрання теми дисертаційного дослідження, а також обумовили об'єкт та предмет дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Обраний напрям дослідження узгоджується з Концепцією адміністративної реформи в Україні (Указ Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98), Пріоритетними напрямами розвитку науки і техніки на період до 2020 року (Закон України від 9 вересня 2010 р. № 2519-VI), Концепцією реформування кримінальної юстиції в Україні (Указ Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008), Національною стратегією у сфері прав людини на період до 2020 року (Указ Президента України від 25 серпня 2015 р. № 501/2015) та Стратегією розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки (Постанова загальних зборів НАПрН України від 3 березня 2016 р.). Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Мета і завдання дослідження. *Метою* роботи є отримання нових результатів у вигляді наукових висновків щодо публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг МВС України з обґрунтуванням на основі проведеного дослідження найбільш ефективних шляхів удосконалення з урахуванням національних правових традицій та позитивного зарубіжного досвіду. Для досягнення вищезазначеної мети поставлено такі *завдання*:

- визначити теоретико-правові засади інформаційних послуг в Україні;
- сформулювати поняття та здійснити класифікацію інформаційних послуг в

Україні;

- охарактеризувати особливості співвідношення інформаційних послуг та інформаційної безпеки;
- окреслити механізм правового регулювання публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг МВС України;
- надати характеристику МВС України як суб'єкта публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг;
- охарактеризувати інформаційні послуги, що надаються МВС України;
- надати адміністративне обґрунтування засобам регулювання публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг МВС України;
- розкрити інструментарій публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг Міністерством внутрішніх справ України;
- з'ясувати особливості громадського контролю за діяльністю МВС України у сфері надання інформаційних послуг;
- визначити напрямки удосконалення механізму адміністративно-правового регулювання надання інформаційних послуг МВС України.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у сфері надання інформаційних послуг МВС України.

Предмет дослідження – публічне адміністрування у сфері надання інформаційних послуг МВС України.

Методи дослідження. Для досягнення мети дисертаційної роботи та забезпечення наукової обґрунтованості одержаних результатів використано загальні та спеціальні методи наукового пізнання, системний підхід до застосування яких дозволив комплексно дослідити концептуальні засади публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг МВС України. Застосування загальних методів наукового пізнання (*узагальнення, абстрагування, аналіз, синтез, порівняння, дедукція, індукція*) сприяло визначенню поняття та видів інформаційних послуг, ролі МВС України у системі інформаційної безпеки держави, з'ясуванню мети, завдань і принципів його діяльності (розділ 1, підрозділи 2.1, 2.3). Для вирішення окремих завдань дослідження використано спеціальні методи, зокрема: *логіко-семантичний* – при визначенні або уточненні термінологічного апарату, а саме: аспектів співвідношення категорій «інформаційні послуги», «інформаційна безпека», «адміністративно-правовий статус МВС України» та ін. (підрозділи 1.1, 1.3, 2.2, 2.3, 3.2); *структурно-функціональний* та *системно-структурний* – при визначенні засобів регулювання публічного адміністрування у сфері інформаційних послуг МВС України, системи громадського контролю (підрозділи 3.1, 3.2); *порівняльно-правовий* – для узагальнення зарубіжного досвіду з досліджуваного питання та виявлення можливості його використання (запровадження) в Україні (розділ 3). За допомогою *методів тлумачення норм права, документального та статистичного аналізу* з'ясовано сучасний стан й особливості адміністративно-правового регулювання організації та функціонування МВС України, виявлено наявні законодавчі прогалини та колізії, запропоновано шляхи їх усунення (розділи 2–3); *аналітичний метод* використано для надання пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення надання інформаційних послуг МВС України, інформаційного забезпечення, інформаційної безпеки та наукової організації роботи, а також

підвищення взаємодії МВС України з іншими суб'єктами правоохоронної діяльності (підрозділи 1.3, 2.3, розділ 3); *соціологічний* (анкетування, інтерв'ювання, опитування) – при вивченні думок практичних працівників і громадян, з'ясуванні ефективності застосування окремих правових інститутів та організаційних заходів (розділи 1–3).

Емпіричною базою дослідження стали систематизовані дані загальнодержавної та відомчої статистичної звітності щодо адміністративно-правових аспектів організації та функціонування МВС України за 2014–2018 роки; узагальнені результати анкетування 350 громадян та 125 адміністраторів управлінь та відділів Головного сервісного центру МВС України; акти адміністративного законодавства України та деяких зарубіжних країн; узагальнена практика та аналітичні матеріали МВС України, Національної поліції України, Міністерства юстиції України.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним з перших у вітчизняній юридичній науці в умовах структурно-функціональних змін у системі правоохоронних органів комплексним дослідженням проблем публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг МВС України, у якому на основі критичного опрацювання положень теорії адміністративного права, аналізу законодавства і правозастосовної практики сформульовано висновки концептуального характеру, що дають змогу розв'язати низку проблем правового, організаційного і прикладного характеру з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду. Зокрема:

вперше:

- обґрунтовано монофункціональний підхід до поняття «інформаційні послуги», як спрямованої на забезпечення умов для реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи публічно-владної інформаційної діяльності органів державної влади, яка здійснюється за запитом особи і має своїм результатом надання публічної інформації;

- визначено сутнісні ознаки діяльності МВС України у сфері надання інформаційних послуг та сформульовано дефініцію цього виду діяльності, як здійснення МВС України у визначеній законом формі інформаційної діяльності з доведення інформаційної продукції в електронному вигляді до відома споживачів з метою задоволення їх інформаційних потреб у державних (адміністративних) послугах;

- розкрито механізм адміністративно-правового регулювання організації надання інформаційних послуг МВС України, що поєднує комплекс передбачених законодавством засобів правового закріплення та упорядкування системи управлінських, внутрішньо-організаційних і внутрішньо-розпорядчих відносин, спрямованих на інформаційне забезпечення (організаційний напрям); наповнення інформаційних матеріалів (змістовий напрям);

удосконалено:

- термінологічне визначення понять «послуги», «адміністративні послуги», «публічні послуги», «адміністративно-правові засоби»;

- зміст поняття «інформаційно-реєстраційна процедура», під якою слід розуміти регламентований адміністративно-процесуальними нормами

інформаційний порядок діяльності органів публічної адміністрації, а також фізичних і юридичних осіб, з метою: офіційного визнання законності отримання інформації; підтвердження з боку держави правового статусу суб'єктів надання інформації; наділення суб'єктів надання та отримання інформації правами та/або обов'язками; фіксації юридичних фактів;

– наукові положення щодо організаційних процедур діяльності МВС України у сфері надання інформаційних послуг як специфічного виду управлінської діяльності, що має організуючий та виконавчо-розпорядчий характер, полягає у виконанні завдань з отримання інформації, щодо видачі адміністративних актів з метою встановлення та реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, а також забезпечення практичного виконання інформаційної та правозастосовної функцій прийняття правозастосовних адміністративних актів;

– наукові положення про цілі контролю за наданням інформаційних послуг, які мають досягатися на двох рівнях організації: стратегічному та тактичному;

– положення про громадський контроль за наданням інформаційних послуг МВС України за формою «МВС України–громадськість» у частині визнання його основною формою моніторингу ефективності надання інформаційних послуг;

– визначення підстав адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері надання інформаційних послуг шляхом надання пропозицій щодо доповнення глави 12 Кодексу України про адміністративні правопорушення окремою статтею, яка б передбачала адміністративні санкції за ненадання або неналежне надання інформаційної послуги державними органами;

дістали подальшого розвитку:

– наукові положення щодо правових моделей становлення та розвитку інформаційного суспільства у зарубіжних країнах, а також перспектив використання їх досвіду для удосконалення національного законодавства;

– класифікація інформаційних послуг МВС України за: суб'єктами, яким надаються інформаційні послуги; потребами; органами МВС України, що надають інформаційні послуги;

– аргументація необхідності прийняття Закону України «Про інформаційні послуги», а також регламентація процедур надання адміністративних послуг в Адміністративно-процедурному кодексі України;

– система критеріїв якості надання інформаційних послуг в частині доповнення їх такими, як: швидкість, простота, зручність, рівність, мінімальна вартість;

– наукові положення про інструменти контролю за дотриманням якості надання інформаційних послуг МВС України, перелік яких доповнено такими, як: моніторинг компетентності персоналу МВС України; моніторинг технологічних, інформаційних карток адміністративних послуг стосовно їх відповідності вимогам чинного законодавства та максимальним можливостям суб'єкта щодо створення умов найбільшого сприяння; моніторинг дотримання стандартів надання інформаційних послуг.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертації наукові положення, висновки і рекомендації можуть бути використані у:

– *науково-дослідній сфері* – для подальших наукових досліджень та наукового розвитку концептуальних засад публічного адміністрування у сфері інформаційних послуг МВС України (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *нормотворчій діяльності* – під час удосконалення законодавства, яке регламентує питання інформаційних послуг МВС України, зокрема запропоновано авторську редакцію постанови Кабінету Міністрів України «Про інформаційні послуги Міністерства внутрішніх справ України», пакету змін і доповнень до Закону України «Про інформацію»;

– *правозастосовній діяльності* – для забезпечення єдиних підходів щодо застосування положень законодавства керівниками і працівниками МВС України та іншими учасниками адміністративно-правових відносин, розроблення й удосконалення відомчих (міжвідомчих) нормативно-правових актів з питань організаційного забезпечення у сфері інформаційних послуг МВС України;

– *навчальному процесі* – під час розроблення та викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права», для підготовки відповідних підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій (акт упровадження Науково-дослідного інституту публічного права).

Апробація результатів дисертації. Основні положення і висновки дослідження оприлюднені на науково-практичних конференціях: «Правові реформи в Україні: проблеми та перспективи» (м. Київ, 16 жовтня 2013 р.), «Проблемні питання стану дотримання захисту прав людини в Україні» (м. Київ, 5 грудня 2013 р.), «Актуальні проблеми права очима молодих вчених» (м. Київ, 4 березня 2014 р.), «Роль правоохоронних органів у формуванні правової держави в умовах євроінтеграції» (м. Київ, 12 березня 2015 р.).

Структура дисертації обумовлена метою і задачами дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, поділених на 9 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 258 сторінок. Список використаних джерел складається із 288 найменувань і займає 29 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дисертації; визначено її зв'язок з науковими програмами, планами, темами, грантами; розкрито мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; охарактеризовано методи дослідження; розкрито наукову новизну та практичне значення отриманих результатів; наведено відомості щодо апробації результатів дослідження.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади публічного адміністрування у сфері інформаційних послуг» складається з трьох підрозділів.

У *підрозділі 1.1 «Поняття та ознаки інформаційних послуг»* запропоновано авторське визначення інформаційних послуг, під якими пропонується розуміти спрямовану на забезпечення умов для реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи публічно-владну інформаційну діяльність органів державної

влади, яка здійснюється за запитом особи і має своїм результатом надання публічної інформації.

Визначено, що об'єктом інформаційних адміністративних послуг органів державної влади може бути лише та інформація, яка отримана в процесі інформаційної діяльності та в рамках чинного законодавства України, зокрема: а) інформації про фізичну особу – службовця розпорядника інформації; б) інформація про стан довкілля (екологічна інформація); в) інформація, пов'язана із соціальною, економічною діяльністю як самого розпорядника, так і певного регіону (місцева соціально-економічна інформація).

Встановлено, що інформаційні послуги не мають визначеного місця у сфері надання адміністративних послуг. До головних причин такої відсутності опитаними респондентами віднесено: неврегульованість нормативно-правової бази (43 %); відсутність комплексного підходу до поняття інформаційних послуг (29 %); неможливість виокремити та виділити інформаційну послугу серед інших адміністративних послуг, оскільки «інформація» є матеріально-речовою формою інформаційної послуги, і у споживачів отримання інформаційної послуги найчастіше асоціюється з отриманням інформації як такої (28 %).

Виокремлено ознаки інформаційної послуги, а саме: надання за заявою (зверненням) юридичної або фізичної особи; наявність правового регулювання; спрямована на забезпечення сприятливих умов для реалізації суб'єктивних прав конкретної особи; надання таких послуг адміністративними органами (насамперед, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування); її результатом у процедурному значенні є адміністративний акт (рішення або дія адміністративного органу, яким задовольняється заява особи), який має конкретного адресата – споживача; надається адміністративними органами шляхом реалізації їх владних повноважень; дана діяльність повинна бути занесена у Реєстр державних, у тому числі адміністративних, послуг, а платна інформаційна діяльність – у Перелік платних послуг.

Запропоновано на законодавчому рівні встановити особливий правовий режим інформаційних послуг, включивши до них: аудиторські, консультаційні послуги, послуги з навчання.

У підрозділі 1.2 «Види інформаційних послуг» з'ясовано, що на сьогодні не існує загальновизнаної класифікації інформаційних послуг, навіть у Міжнародному стандарті промислової класифікації.

Розглянуто класифікаційні ознаки інформаційних послуг: а) за рівнем встановлення повноважень щодо надання інформаційних послуг та правового регулювання процедури їх надання; б) за рівнем інформаційної послуги; в) за типом інформаційної послуги; г) за рівнем органу управління; ґ) за змістом адміністративної діяльності щодо надання інформаційної послуги; д) за предметом питань, за вирішенням яких звертаються особи; е) за інформаційними видами послуг; є) за критеріями платності; ж) за джерелами фінансування надання послуг; з) за категоріями одержувачів.

З метою удосконалення надання інформаційних послуг важливе значення має: створення в рамках системи порталів органів виконавчої влади правових інструментів, що забезпечують міжвідомчу взаємодію органів державної влади,

муніципальних утворень та громадян, оскільки без ефективної електронної взаємодії суб'єктів, що надають державні і муніципальні послуги, надання послуг в електронному вигляді неможливе; формування нормативної бази, що регламентує надання адміністративних послуг із застосуванням інформаційно-телекомунікаційних мереж, зокрема мережі Інтернет, інформації про порядок надання адміністративних послуг, іншої суттєвої інформації про діяльність органів державної влади і місцевого самоврядування, необхідної громадянам і організаціям; створення нормативної бази, що регламентує надання державних і муніципальних послуг або окремих адміністративних процедур, здійснюваних у процесі надання державних і муніципальних послуг, в електронному вигляді з використанням мереж загального користування.

Наголошено, що розвиток інформаційного суспільства повинен стимулювати органи державного управління до прийняття Концепції надання інформаційних послуг з метою: надання інформаційних послуг у мережі Інтернет в інтегрованому вигляді; розбудови інформаційних відносин з населенням; створення інформаційної рівності; навчання; сприяння інформаційному сектору економіки; розробки відповідних нормативно-правових актів та реалізації інформаційної політики; створення інформаційної платформи управління групами населення.

У підрозділі 1.3 «Співвідношення інформаційних послуг та інформаційної безпеки» обґрунтовано, що інформаційна сфера, як системоутворюючий фактор життя суспільства, активно впливає на стан політичної, економічної, оборонної та інших складових національної безпеки України. Комплексний характер актуальних загроз національній безпеці в інформаційній сфері потребує визначення інноваційних підходів до формування системи захисту та розвитку інформаційного простору в умовах глобалізації й вільного обігу інформації.

Здійснено дослідження системи державних інституцій, які провадять свою діяльність з метою створення, реалізації та контролю якості інформаційного продукту. Відповідно, для досягнення належної якості інформаційної безпеки доцільно нормативно-правове закріплення у законодавстві обмеження видів господарської діяльності, що негативно впливатимуть на інформаційну сферу, погіршуватимуть її стан, а також, запровадження контролю за дотриманням встановлених законодавством обмежень.

Головною особливістю адміністративно-правового регулювання відносин у сфері забезпечення інформаційної безпеки є управлінські інститути публічної влади, діяльність яких спрямована на створення сприятливих умов для реалізації і захисту прав та свобод громадян у цій сфері. До обов'язкових учасників адміністративних правовідносин у сфері забезпечення інформаційної безпеки доцільно відносити управлінські інститути публічної влади, а також їх посадових осіб, чия діяльність реалізується шляхом використання приписів, встановлення обов'язків, заборон, надання дозволів. Відповідно це і буде інформаційною діяльністю, що реалізується шляхом надання інформаційних послуг.

Сучасну систему надання інформаційних послуг, а також забезпечення інформаційної безпеки в Україні в цілому доцільно спрямовувати на створення відповідного рівня захищеності життєво важливих інтересів громадян, суспільства та держави в інформаційній сфері. Відповідно, одним із пріоритетних напрямів

діяльності МВС України повинно бути виконання завдань щодо удосконалення правового регулювання надання інформаційних послуг з метою збереження та раціонального використання інформації.

Розділ 2 «Механізм правового регулювання публічного адміністрування у сфері інформаційних послуг Міністерства внутрішніх справ України» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 *«Правове регулювання інформаційних послуг Міністерства внутрішніх справ України»* з'ясовано, що основними нормативно-правовими актами у сфері інформаційних послуг є закони України «Про інформацію» (1992 р.), «Про доступ до публічної інформації» (2011 р.), «Про адміністративні послуги» (2012 р.).

Зазначено, що на сьогодні потребує ухвалення Адміністративно-процедурний кодекс та закріплення плати за інформаційні послуги (інформаційний збір), а до його ухвалення сфера правового регулювання інформаційних послуг зберігатиме багато прогалин (досвід Австрії, Данії, Німеччини та ін.). У разі ухвалення такого законодавчого акту, правового врегулювання набула б загальна процедура надання інформаційних послуг шляхом регламентації порядку вирішення справ за заявами фізичних та юридичних осіб.

Актуальною проблемою реформування сфери інформаційних послуг є неналежна якість надання адміністративних послуг громадянам (65 % респондентів вказали на незадовільну якість надання адміністративних послуг). Також потребує вирішення несистемність вітчизняної правової політики в інформаційній сфері (частина інформаційних відносин регулюється підзаконними (відомчими нормативними актами)). Як наслідок, значна кількість питань функціонування інформаційних послуг в Україні залишається досі недостатньо врегульованою на законодавчому рівні – це стосується як проблем інфраструктури, так і центрів надання адміністративних послуг.

Детальна регламентація способу діяльності органів виконавчої влади під час надання адміністративних (управлінських) послуг (тобто процедури їх надання) унеможливить зловживання при здійсненні службовими особами своїх повноважень, що, у свою чергу, сприятиме забезпеченню дотримання прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

У підрозділі 2.2 *«Міністерство внутрішніх справ України як суб'єкт публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг»* надано характеристику МВС України як органу надання інформаційних послуг.

Визначено, що адміністративна послуга МВС України – це врегульована нормами права діяльність органів та підрозділів МВС України, яка шляхом реалізації владних повноважень забезпечує умови для реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи за її зверненням (видача дозволів (ліцензій), сертифікатів, посвідчень, проведення реєстрації). Введення у правовий обіг поняття адміністративних послуг, які надаються МВС України, спрямоване на перегляд взаємовідносин між правоохоронними органами та громадянами, оскільки за змістом цього поняття реалізується принцип верховенства права. Сенс змін полягає в тому, щоб місце домінуючої в минулому ідеології «панування» держави над людиною посіла протилежна – ідеологія «служіння» держави інтересам людини.

Проведене опитування громадян дозволило встановити, що сучасний стан інформаційного забезпечення інституту адміністративних послуг характеризується відсутністю ефективних механізмів інформування фізичних і юридичних осіб про їх надання (61 %). Проблеми інформаційного забезпечення діяльності МВС України з надання адміністративних послуг необхідно розглядати за двома напрямками: організація та форми інформаційного забезпечення – організаційний (інформування громадян найбільш зручними для них способами з використанням різних джерел інформації в залежності від особливостей категорій споживачів адміністративних послуг); зміст та спрямованість інформаційних матеріалів – змістовий (забезпечення споживачів адміністративних послуг доступністю, повнотою, зрозумілістю інформації).

Запропоновано створити електронний каталог адміністративних послуг МВС України з використанням електронних посилань на ресурс зі стандартами надання адміністративних послуг та іншою необхідною інформацією.

Інформаційне забезпечення сфери надання МВС України адміністративних послуг щодо підвищення їх якості та ефективності надання має будуватися відповідно до таких вимог: визначення та нормативне закріплення оптимальних параметрів і вимог до кількості та якості запропонованої споживачу інформації; вибір способів розміщення інформації, що у повній мірі повинен відповідати вимогам доступності та зручності, а також враховувати сучасні технічні можливості; оптимальний підбір способів викладення інформації відповідно до кожного типу її розміщення.

У підрозділі 2.3 *«Інформаційні послуги, що надаються Міністерством внутрішніх справ України»* механізм запровадження системи управління якістю в діяльності МВС України визначено як сукупність стадій, процесів та процедур, додержання яких дозволить реалізувати принципи управління якістю та досягти позитивного очікуваного результату у сфері надання послуг й підвищити ефективність інших напрямів діяльності, а також розкрито напрями його удосконалення.

На сьогодні вичерпний перелік інформаційних послуг у сфері внутрішніх справ законодавчо не визначений. Водночас перелік платних послуг, які надаються Національною поліцією України та Державною міграційною службою, а також розміри плати за їх надання, затверджено постановами Кабінету Міністрів України *«Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ»* (2007 р.) та *«Деякі питання надання підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби платних послуг»* (2011 р.).

Встановлено, що у 69 % випадках інформаційні послуги МВС України надаються сервісними центрами МВС України. Основними інформаційними послугами, які можливо отримати у ГСЦ МВС України є: довідка про відсутність судимості; посвідчення водія; реєстрація та експлуатація транспортного засобу; мобільні сервісні центри МВС України; номерні знаки: виготовлення та зберігання; погодження конструкцій транспортних засобів; надання витягу з Єдиного державного реєстру транспортних засобів та порядок доступу до Національних інформаційних систем; інформація для юридичних осіб, торговельних організацій,

автошкіл; перевезення небезпечних вантажів та технічний контроль; проект «Таємний клієнт» сервісних центрів МВС України; реквізити для оплати та зразки заяв; FAQ.

Характерні ознаки та зміст інформаційних послуг МВС України створюють об'єктивні передумови для участі в процедурах їх надання також інших органів публічної влади.

Розглянуто принципи діяльності МВС України, що дозволило визначити спеціальні (процедурні) принципи надання інформаційних послуг МВС України.

Розділ 3 «Удосконалення публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг Міністерством внутрішніх справ України» складається з трьох підрозділів.

У підрозділ 3.1 «Інструментарій публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг Міністерством внутрішніх справ України» присвячений проблемам забезпечення прав громадян на одержання інформаційних послуг, формуванню напрямків підвищення ефективності їх надання.

Під адміністративно-правовими засобами запропоновано розуміти сукупність адміністративно-правових норм, яка розглядається з позиції їх функціонального призначення для вирішення певного кола завдань, регулювання відповідних суспільних відносин.

Відсутність (чи обмеженість) інформації про процедуру надання інформаційної послуги 55 % опитаних громадян віднесли до дуже великого корупційного ризику. У зв'язку з чим, проблеми інформаційного забезпечення діяльності МВС України з надання інформаційних послуг розглянуто за напрямками: а) організація та форми інформаційного забезпечення (організаційний) – інформування громадян найбільш зручними для них способами з використанням різних джерел інформації; створення належної системи доступу до інформації; б) зміст та спрямованість реалізації інформаційних матеріалів (виконавчий) – повнота, зрозумілість, зручність та швидкість отриманої інформації.

До засобів адміністративно-правового забезпечення обігу інформації в МВС України належать: встановлення зобов'язань; закріплення правил, повноважень та обов'язків уповноважених осіб МВС України щодо надання інформаційних послуг; встановлення санкцій за порушення інформаційного законодавства; статистичне спостереження; документування та контроль; захист інформації.

Зазначено, що належного інформаційного забезпечення потребують не тільки одержувачі послуг, але й самі надавачі (працівники МВС України, уповноважені надавати відповідні послуги). Запропоновано розробити регламенти надання інформаційних послуг або технологічних карток (що є обов'язковим організаційним елементом забезпечення високого рівня обслуговування в адміністративній сфері). Оптимальним способом надання подібного роду інформації є створення та впровадження довідника інформаційних послуг, основне призначення якого полягає у забезпеченні доступу до великих обсягів системно викладених відомостей щодо діяльності МВС України та порядку надання адміністративних послуг.

У підрозділі 3.2 «Громадський контроль за діяльністю Міністерства внутрішніх справ України у сфері надання інформаційних послуг» зазначено, що мета громадського контролю за діяльністю МВС України як суб'єкта надання

інформаційних послуг полягає у недопущенні дій за межами законності й правопорядку, запобіганні можливим корупційним діям, а у разі їх появи – усуненні негативних наслідків.

Зміст громадського контролю за діяльністю МВС України проявляється у його процедурних формах та інституційних елементах. Зазначено, що ефективність інформаційної взаємодії правоохоронних органів з громадськістю залежить від багатьох обставин: контексту поставленої мети; підготовленості кадрів, вибору засобів, форм і методів впливу; належного нормативного забезпечення цього процесу. Тільки за умови виконання вищезгаданих обставин можна дійсно говорити про належне виконання завдань, які стоять перед правоохоронними органами, а саме охорону прав та свобод людини і громадянина.

Доведено, що взаємодія громадських організацій з МВС України у сфері надання інформаційних послуг являє собою передбачену законами та підзаконними актами, узгоджену за своїми цілями, завданнями діяльність усіх суб'єктів щодо попередження правопорушень у сфері надання інформаційних послуг, спрямовану на недопущення виникнення причин та умов правопорушень, їх профілактику, налагодження зв'язків з населенням і громадськістю, розробку спільних заходів щодо профілактики правопорушень у країні з найменшими витратами сил, засобів і часу.

До напрямів взаємовідносин «МВС України–громадськість» віднесено: інформування (інформаційна взаємодія) – процес надання інформації громадськості в цілому або зацікавленим групам чи організаціям, що представляють інтереси тих, на кого відповідна діяльність потенційно впливає; консультування у процесі вироблення та реалізації правоохоронної функції під час ухвалення рішень на всіх рівнях; залучення громадськості та їх об'єднань або організацій до формування громадської думки, а також її реалізації й оцінки.

У підрозділі 3.3 «Удосконалення порядку надання інформаційних послуг Міністерством внутрішніх справ України» розглянуто особливості функціонування представницьких органів у сфері надання послуг населенню. Проаналізовано досвід окремих країн Європейського Союзу щодо формування системи надання інформаційних послуг органами публічної влади.

З'ясовано, що ключовим напрямком модернізації державного управління в Україні повинно бути покращення якості та удосконалення сфери надання публічних послуг, що має ґрунтуватись на запровадженні концепції «сервісної держави», яка передбачає зміну підходу до управління в державному секторі, а також належну трансформацію ключових аспектів взаємовідносин між державними органами і громадянами. Основна ціль держави полягає у служінні людині, відповідно пріоритетною функцією державних органів має виступати надання якісних послуг всім громадянам.

Запровадження багатоканального підходу щодо надання інформаційних послуг, який полягає у їх доступності для споживацького контенту за допомогою кількох каналів, а також використанні мультимедійної стратегії, дозволить зробити інформаційні послуги більш зручними, спростити і розширити доступ громадян до інформаційних послуг, що сприятиме в свою чергу підвищенню їх якості. Важливими перевагами такого підходу є й те, що він дозволить задовольнити

потреби різних груп споживачів послуг, у тому числі й соціально-вразливих верств населення.

ВИСНОВКИ

У дисертації на основі дослідження проблем публічного адміністрування, узагальнення відповідних концепцій вітчизняних і зарубіжних учених та практики органів державної влади України розроблено наукові положення, які в сукупності розв'язують важливе науково-прикладне завдання – удосконалення діяльності МВС України у сфері надання інформаційних послуг. Одержані в процесі дослідження наукові результати дають підстави для висновків і рекомендацій, що мають як теоретичне, так і прикладне значення. Найсуттєвішими з них вважаються такі:

1. Інформаційні послуги являють собою публічно-владну діяльність органів державної влади, спрямовану на забезпечення умов для реалізації суб'єктивних прав фізичної або юридичної особи, яка здійснюється за запитом особи і має своїм результатом надання публічної інформації. Діяльність з надання інформаційних послуг необхідно визначити як здійснення органами виконавчої влади у визначеній законом формі діяльності з доведення інформаційної продукції в електронному вигляді до відома споживачів з метою задоволення їх інформаційних потреб у державних (адміністративних) послугах.

Інформація з відкритим доступом – це вид інформації, яка підлягає систематичній публікації в офіційних друкованих виданнях (бюлетенях, збірниках); безпосередньому наданню громадянам, державним органам та юридичним особам; поширенню засобами масової інформації та ін. Адміністративно-правовий режим інформації з обмеженим доступом необхідно розглядати як сукупність організаційно-правових засобів, опосередкованих імперативним методом юридичного впливу на відносини, пов'язані зі збиранням, одержанням, використанням, поширенням, зберіганням, захистом відповідних відомостей з метою інформаційної безпеки.

2. До інформаційних послуг віднесено такі: а) видача ліцензій, дозволів та інших документів дозвільного характеру, сертифікатів, свідоцтв, атестатів, посвідчень; б) реєстрація (фактів, суб'єктів, прав, об'єктів, у тому числі легалізація суб'єктів і актів (документів), нострифікація та верифікація); в) інші види діяльності незалежно від назви, у результаті провадження яких заінтересованим фізичним та юридичним особам, а також об'єктам, що перебувають у власності, володінні чи користуванні таких осіб, надається або підтверджується певний юридичний статус та/або факт.

3. Інформаційна безпека – це стан захищеності життєво важливих інтересів громадян, суспільства та держави в інформаційній сфері, обумовлений відсутністю недопустимого ризику заподіяння шкоди людині та державі в цілому. Досягнення необхідного рівня інформаційної безпеки можливе за умови встановлення у чинному законодавстві обмежень щодо здійснення тих видів діяльності, які негативно впливають на інформаційну сферу, погіршуючи її стан, а також запровадження контролю за дотриманням встановлених законодавством обмежень. Механізм забезпечення інформаційної безпеки у сфері надання інформаційних

послуг реалізовується через застосування органами виконавчої влади таких адміністративно-правових засобів: 1) дозвільних, які включають дозвіл на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, стандартизацію заходів забезпечення інформаційної безпеки, ліцензування та легалізацію; 2) реєстраційних, які найперше включають реєстрацію засобів масової інформації та державну реєстрацію персональних баз даних; 3) засобів адміністративно-правового примусу до яких слід насамперед віднести засоби адміністративної відповідальності.

Одним із основних напрямів вдосконалення законодавства, виходячи з положень Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні у сфері надання інформаційних послуг, визначено прийняття розробленої та запропонованої автором Концепції забезпечення інформаційної безпеки у сфері надання інформаційних послуг органами державної влади на 2020–2025 рр.

4. З'ясовано, що інформаційні ресурси у чинному законодавстві розглядаються у двох значеннях: перше фактично ототожнює їх з інформацією, друге – зводить їх до документованої інформації і визначає як сукупність документів в інформаційних системах. Це вказує на необхідність приведення законодавства, що регулює інформаційні відносини, до належного порядку та усунення всіх колізій й неточностей правових норм.

З метою правового забезпечення повної правової інтеграції найбільш затребуваних громадянами інформаційних послуг органів виконавчої влади, удосконалення правової процедури надання інформаційних послуг населенню, підвищення доступності послуг, поліпшення якості обслуговування громадян необхідно: а) розробити та внести на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо передачі повноважень з надання адміністративних послуг, які мають широкий попит серед населення органам місцевого самоврядування та місцевим державним адміністраціям; б) прийняти Закон України «Про перелік інформаційних послуг та плату (адміністративний збір) за їх надання» та Адміністративно-процедурний кодекс України; в) затвердити перелік інформаційних послуг органів виконавчої влади, які надаються через центри надання адміністративних послуг; г) активізувати інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення щодо порядку надання інформаційних послуг; д) створити та забезпечити функціонування цілодобової урядової телефонної довідки для інформування громадян з питань надання послуг.

5. Доведено, що система надання інформаційних послуг МВС України повинна бути побудована за такими ознаками: забезпечення інформаційних прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, їх гарантія та захист як головна мета надання інформаційних послуг; забезпечення виконання інформаційної та правозастосовної функцій; зручність у користуванні та отримання відповідної інформації; форма – електронна: письмова або усна; процес надання інформаційної послуги виступає одним з методів адміністративного впливу.

Виокремлено головні напрями удосконалення організації діяльності МВС України у сфері надання інформаційних послуг, зокрема: здійснення оптимізації переліку інформаційних послуг, що надаються МВС України та введення їх до Реєстру адміністративних послуг; прийняття Типового регламенту надання інформаційних послуг та запровадження на його основі відомих регламентів відповідної діяльності МВС України; затвердження Типового стандарту

інформаційних послуг та розроблення і введення на його основі стандартів (нормативів) усіх видів таких послуг; удосконалення умов комфортності одержання інформаційних послуг, доступності для всіх категорій замовників, забезпечення інформаційної обізнаності заявників; прийняття закону України, який в умовах реформування правоохоронних органів визначав би правові засади реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання інформаційних послуг МВС України.

6. Виділено основні види інформаційних послуг у системі МВС України, а саме: а) видача спеціальних дозволів (погоджень, висновків) на здійснення певних дій; б) сертифікація продукції; в) ліцензування певних видів господарської діяльності; г) державна реєстрація з веденням реєстрів; д) підтвердження (посвідчення) певного юридичного статусу та/або факту.

Узагальнено, що реалізацію інформаційних послуг МВС України здійснюють підрозділи: експертної служби, Національної поліції (підрозділи дозвільної системи, ліцензування, Управління безпеки дорожнього руху Департаменту превентивної діяльності та Департамент поліції охорони), територіальні органи з надання сервісних послуг МВС України, підрозділи Державної міграційної служби України.

7. Визначено основні вимоги до засобів забезпечення надання інформаційних послуг МВС України, а саме: а) визначення та нормативне закріплення оптимальних параметрів і вимог до кількості та якості запропонованої споживачу інформації; б) вибір способів розміщення інформації, що у повній мірі повинен відповідати вимогам доступності та зручності, а також враховувати сучасні технічні можливості. Способи розміщення інформації поділено: за місцем безпосереднього надання відповідної послуги, тобто в адміністративній будівлі уповноваженого органу (інформаційні стенди); за межами адміністративної будівлі (віддалений спосіб) з використанням інтернет-ресурсу, друкованих видань (довідники, бюлетені, періодичні видання з інформацією щодо певних змін та доповнень) та за телефоном; в) оптимальний підбір способів викладення інформації відповідно до кожного типу її розміщення. Для забезпечення зручності користування інтернет-ресурсом варто використовувати електронні посилання, кодування назв адміністративних послуг, здійснювати оформлення інформації у вигляді регламентів (технологічних карток), стандартів адміністративних послуг (інформаційних карток), стандартів надання адміністративних послуг та ін.

8. Доведено, що громадський контроль, конструктивна співпраця з громадськими організаціями, зокрема, усвідомлення того, що саме людина в Україні є найвищою соціальною цінністю сприятиме підвищенню ефективності та якості роботи МВС України, у тому числі й щодо надання інформаційних послуг. Головними завданнями громадського контролю за діяльністю МВС України у сфері інформаційних послуг визначено: отримання точної і повної інформації щодо діяльності МВС України; сприяння підвищенню ефективності роботи МВС України; поширення серед громадськості соціально значущої функції МВС України; підтримання іміджу поліцейської діяльності та престижу роботи державного службовця; забезпечення прозорого відбору кадрів для МВС України, їх переміщення та іншого просування по службі; підвищення рівня законності забезпечення прав і свобод громадян у діяльності МВС України; покращення умов

та порядку надання адміністративних послуг органами МВС України. Акцентовано, що зміст громадського контролю за діяльністю МВС України проявляється у його процедурних формах та інституційних елементах.

До процедурних форм громадського контролю за діяльністю МВС України віднесено: а) представництво громадськості в колегіальних органах при центральних та територіальних підрозділах Національної поліції України; б) участь громадськості в обговоренні та підготовці нормативно-правових актів, які регулюють діяльність МВС України; в) безпосереднє звернення громадян та ЗМІ до органів МВС України з метою отримання інформації про їх діяльність та її оприлюднення; г) участь представників громадськості у відборі кадрів в МВС України та проходження атестації кадрів; д) участь представників громадськості при проведенні службової перевірки щодо скарг на дії чи бездіяльність працівників МВС України; ж) організація опитування громадської думки про діяльність МВС України; з) обов'язок звітування керівництва підрозділів МВС України про результати своєї діяльності перед громадськістю; і) участь правозахисних громадських організацій у розробці програм діяльності МВС України та ін.

9.3 метою удосконалення надання інформаційних послуг МВС України запропоновано: удосконалити роботу Єдиного державного порталу адміністративних послуг (ЄДПАП) та провести категоризацію усіх інформаційних послуг; створити мобільні центри надання інформаційних послуг, які б надавали адміністративні послуги у віддалених населених пунктах; змінити пріоритети відбору працівників, які здійснюють функції з надання інформаційних послуг; налагодити зворотній зв'язок між органами публічної влади, центрами надання інформаційних послуг та населенням; удосконалити сфери надання публічних послуг на основі втілення принципу «сервісної держави»; запровадити багатоканальний підхід до надання інформаційних послуг, що передбачає їх доступність для споживача через кілька різних каналів (через центри надання послуг, кол-центри, урядові веб-портали, а також через публічні кіоски, мобільні телефони, соціальні мережі); забезпечити мобільний доступ до інформаційних послуг, а також розглянути можливість розробки та запровадження мобільних версій офіційних веб-сайтів департаментів, управлінь МВС України.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Стрельцова Н. М. Інформаційна безпека, завдання та заходи щодо її забезпечення. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2012. № 2. С. 301–303.
2. Стрельцова Н. М. Компетенція органів державної влади щодо управління інформаційними ресурсами ОВС України. *Митна справа*. 2013. № 3 (87). Ч. 2. Кн. 2. С. 329–333.
3. Стрельцова Н. М. Информационная безопасность, понятия и основные функции. *Право и политика* 2013. № 3. С. 221–225. (Республіка Киргизстан).
4. Стрельцова Н. М. Співвідношення інформаційних послуг та інформаційної безпеки. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2016. № 1. С. 29–34.

5. Стрельцова Н. М. Інформаційні послуги та їх види. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 6. С. 127–132.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Стрельцова Н. М. Організаційно-правові засади управління інформаційними ресурсами органів внутрішніх справ. *Правові реформи в Україні: проблеми та перспективи*: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 16 жовт. 2013 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2013. Ч. 2. С. 93–95.

7. Стрельцова Н. М. Суб'єкти публічного адміністрування в сфері внутрішніх справ. *Проблемні питання стану дотримання прав захисту людини в Україні*: зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 5 груд. 2013 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2013. Ч. 1. С. 110–113.

8. Стрельцова Н. М. Національне інформаційне законодавство та шляхи його реформування. *Актуальні проблеми права очима молодих учених*: тези доп. підсум. наук.-теорет. конф. (Київ, 4 берез. 2014 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2014. С. 128–130.

9. Стрельцова Н. М. Правове регулювання інформаційних послуг в Україні. *Роль правоохоронних органів у формуванні правової держави в умовах євроінтеграції України*: матеріали Всеукр. підсумк. наук.-практ. конф. (Київ, 12 берез. 2015 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2015. Ч. 1. С. 180–182.

10. Стрельцова Н. М. Громадський контроль за діяльністю Міністерства внутрішніх справ України у сфері надання інформаційних послуг. *Верховенство права у процесі державотворення та захисту прав людини в Україні*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 8–9 лют. 2019 р.). Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2019. С. 74–78.

АНОТАЦІЯ

Стрельцова Н. М. Публічне адміністрування у сфері інформаційних послуг Міністерства внутрішніх справ України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» – Науково-дослідний інститут публічного права, Київ, 2019.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню адміністративно-правових засад організації діяльності Міністерства внутрішніх справ України у сфері надання інформаційних послуг. Визначено й обґрунтовано роль Міністерства внутрішніх справ України у сфері інформаційних послуг. Виокремлено особливості співвідношення інформаційних послуг та інформаційної безпеки. Окреслено механізм правового регулювання та надано характеристику Міністерства внутрішніх справ як суб'єкта публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг в Україні. Проведено класифікацію інформаційних послуг та розкрито інструментарій публічного адміністрування у сфері надання інформаційних послуг Міністерством внутрішніх справ України. На основі узагальнення зарубіжного досвіду запропоновано напрями удосконалення громадського контролю та механізму правового регулювання надання інформаційних послуг Міністерством внутрішніх справ України.

Ключові слова: публічне адміністрування, інформаційні послуги, інформаційна безпека, Міністерство внутрішніх справ України, громадський контроль, державне управління, організаційне забезпечення, адміністративно-правове регулювання.

АННОТАЦИЯ

Стрельцова Н. М. Публичное администрирование в сфере информационных услуг Министерства внутренних дел Украины. – *На правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 «Административное право и процесс; финансовое право, информационное право». – Научно-исследовательский институт публичного права, Киев, 2019.

Диссертация посвящена комплексному исследованию административно-правовых основ организации деятельности Министерства внутренних дел Украины в сфере предоставления информационных услуг. Определена роль Министерства внутренних дел Украины в сфере информационных услуг. Выделены особенности соотношения информационных услуг и информационной безопасности. Определен механизм правового регулирования, а также охарактеризовано Министерство внутренних дел как субъект публичного администрирования в сфере предоставления информационных услуг в Украине. Проведена классификация информационных услуг и раскрыт инструментарий публичного администрирования в сфере предоставления информационных услуг Министерством внутренних дел Украины. На основе обобщения зарубежного опыта предложены направления совершенствования общественного контроля и механизма правового регулирования предоставления информационных услуг Министерством внутренних дел Украины.

Ключевые слова: публичное администрирование, информационные услуги, информационная безопасность, Министерство внутренних дел Украины, общественный контроль, государственное управление, организационное обеспечение, административно-правовое регулирование.

SUMMARY

Streltsova N. M., Public administration in the sphere of information services of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. – *Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.*

Thesis for a Candidate of Law Degree in Specialty 12.00.07 «Administrative Law and Process; finance law; information law». – Research Institute of Public Law, Kyiv, 2019.

The thesis is dedicated to the complex research of administrative and legal principles of organization of the activity of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the sphere of providing information services. The role of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the field of information services has been identified and substantiated. The features of the ratio of information services and information security are distinguished. The mechanism of legal regulation is outlined and the Ministry of Internal Affairs is characterized as a subject of public administration of information services in Ukraine. The classification of information services was carried out and administrative justification was

provided for the means of regulating public administration by such services of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. Based on systematisation of foreign experience, it is recommended to propose directions of improvements for public control and mechanism of legal regulation provision of information services of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

Keywords: public administration, information services, information security, Ministry of Internal Affairs of Ukraine, public control, public administration, organizational support, administrative and legal regulation.